

Protokoll

Organ: Barnarenan

Tid för sammanträdet: 29 november 2021

Plats för sammanträdet: webbmöte via Teams

Ordförande: Jananders Mattsson

Utses att justera: Bengt Bergqvist

Sekreterare: Helena Danielsson

Beslutande:

Jananders Mattsson	Östersunds kommun	Moderaterna
Lena Johansson	Strömsunds kommun	Socialdemokraterna, ViceBUZ
Lise Hjemgard Svensson	Östersunds kommun	Moderaterna
Bengt Bergqvist	Region JH	Socialdemokraterna
Karin Näsmark	Strömsunds kommun	Socialdemokraterna

Tjänstemän:

Elin Ring	Region JH	Regional utveckling
Helena Danielsson	Region JH	Regional utveckling
Tommy Lekedal	Östersunds kommun	Repr Individ och familjeomsorg
Anneli Olofsson	Bergs kommun	Repr Skolchefer
Anna Lundmark	Region JH	Barnhälsovården, deltar 14-16
Mikael Lec Alsén	Region JH	Barn och unga Vuxna
Urban Tirén	Region JH	Regionöverläkare

Ej närvarande beslutande:

Eva Britt Boij	Region JH	Liberalerna
Magnus Rönnerfjäll	Östersunds kommun	Centerpartiet
Martine Eng	Region JH	Socialdemokraterna
Cristine Persson	Region JH	Centerpartiet

Ej närvarande tjänstemän:

Caroline Johansson	Region JH	Vuxenpsykiatri
Anna Frisk	Region JH	Folkhälsoenheten

Innehåll och föredragande:

§ 38 Psykisk hälsa

Jan Persson, Catrine Skoglund och Åsa Eldebro

§ 39 SIP-stödjare

Catrine Skoglund, Jan Persson, Åsa Eldebro

§ 40 Utredning Minimaria

Lena Danielsson, Catrine Skoglund och Åsa Eldebro

§ 41 Kartläggning av prostitutionens omfattning i länet och om ungas erfarenheter av prostitution

Maria Lindgren, Folkhälsoenheten och Jenny Einebrant, Länsstyrelsen

§ 42 Logopedverksamheten

Christina Larsson och Kalle Maripuu, elevhälsan Östersund samt Mikael Lec Alsén, BUP.

§ 43 Tilia – ungas beställning till samhället

Terese. Sonny Rim, Östersunds kommun deltar som åhörare under denna punkt.

§ 44 Uppföljning och planering inför 2022

Jananders Mattsson

Barnarenans protokoll samt andra dokument som tagits fram i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner finns att läsa på www.regionjh.se/samverkan

Paragrafer: § 35-46

Förvaringsplats för protokollet: Regionens hus, Kyrkgatan 12

Ordförande: Jananders Mattson

Justerande: Bengt Bergqvist

Sekreterare: Helena Danielsson

---

§ 35 Sammanträdet öppnas

Ordförande öppnar dagens möte och hälsar alla välkomna.

§ 36 Val av justerare

Bengt Bergqvist utses att justera protokollet.

§ 37 Föregående protokoll och genomgång av föredragningslistan

Inga frågor från föregående protokoll 4 oktober 2021. Kort information från Barnahus, att SVOM har skickat en skrivelse till polisen om bland annat den tjänst från polisen som ej är tillsatt ännu.

Föredragningslistan för dagens möte fastställs.

§ 38 Psykisk hälsa

Jan Persson, Catrine Skoglund och Åsa Eldebro

Catrine har slutat och efterträds av Åsa, därav är de tre föredragande.

Handlingsplan Psykisk hälsa

Det är länsnätverket för psykisk hälsa som arbetar fram handlingsplanen och kommer att beslutas i SVOM. Den kommer att revideras framöver för att bli mer lättläst och med mer inflytande från politiken.

De frågor som rör barn och unga har följts upp av deltagare i Jämtbusnätverket. Utbildningar med MHFA och PAX i skolan rullar på. Under nästa år kommer också en utbildning med BRA-samtal att erbjudas.

Ungdomsmottagning en och BUP, den digitala tillgängligheten har gått upp i denna period. Målen kring Barnahus är uppnått, nästa steg är att utveckla ”det fjärde rummet”.

SIP är ett område som vi fortsätter att utveckla i den linje som påbörjats.

Minimaria är också en satsning som kommer att presenteras senare.

Uppföljning 2020 års stimulansmedel

Förbrukas under 2020-2021.

Länsmedlen för Ungdomsmottagningen hanteras av ungdomsmottagningen själv och är därför inte med i redovisningen.

I presentationen, bilaga 1, presenteras:

- Uppföljning 2020 års Brukarmiljon
- Uppföljning 2020 års samverkansmedel
- Beviljade projekt som pågår 2021
- Uppföljning 2020 års suicidpreventiva medel
- Medel för 2021 som förbrukas 2021-2022.
- Brukarmiljonen 2021
- Samverkansmedel 2021
- Beviljade projekt som pågår 2022
- Suicidpreventiva medel 2021

21 ansökningar för ca 12 miljoner, vi beviljade 6 projekt på ca 3 miljoner.

De projekt som rör barn och unga är främst IKB-team för ungdomar med autism och BarnSäkert som är ett frågeformulär för tidig upptäckt utformat för Föräldra- och barnhälsan. Det har även beviljats medel till förstärkt tjänst för SIP-stödjare i Östersunds kommun.

Barnarenans ställningstagande:

Barnarenan godkänner handlingsplanen Psykisk hälsa.

Barnarenans protokoll samt andra dokument som tagits fram i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner finns att läsa på www.regionjh.se/samverkan

§ 39 SIP-stödjare

Catrine Skoglund, Jan Persson, Åsa Eldebro

Det är regelbundna träffar med SIP-stödjarna för att följa upp implementeringen. Det som lyfts i nätverket är att många känner sig osäkra på sitt uppdrag, att de saknar tid och/eller mandat för sitt uppdrag.

Det är ett ständigt arbete att utveckla SIP-frågan.

Barnarenans ställningstagande:

Barnarenan tackar för intressanta presentationer.

§ 40 Utredning Minimaria

Lena Danielsson, Catrine Skoglund och Åsa Eldebro

Utredningen Minimaria bifogades inför mötet.

I Barnkonventionen för de fram artikel 24 som rör barnets rätt till hälso- och sjukvård.

Presentationen om en länsgemensam integrerad verksamhet finns med som bilaga 2.

Bra sätt att fånga upp ungdomar. Viktigt att Minimaria är geografiskt närvarande för att det ska bli en bra verksamhet.

Avtalet, ska det vara mellan regionen och alla kommuner eller bara med Östersund och övriga kommuner skriver påhångsavtal? Viktigt att alla deltar för att det ska bli en länsverksamhet.

Om det är ytterligare frågor som man vill titta vidare på inom Minimaria så finns det medel inom psykisk hälsa för fortsatt utredning. SVOM kommer att få en dragning på fredag.

Nästa steg är förankring i kommuner och regionen så att alla står bakom verksamheten.

Barnarenans ställningstagande:

Tack för en bra dragning av er utredning.

§ 41 Kartläggning av prostitutionens omfattning i länet och om ungas erfarenheter av prostitution

Maria Lindgren, Folkhälsoenheten och Jenny Einebrant, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har gjort två olika kartläggningar; sökningar på escortsidor och sugardatingsidor men också intervjuer med unga som sålt sex samt intervjuer med professionella och ideella.

Porr, prostitution och sexuella övergrepp hör ihop. Det man såg att det är många unga som befinner sig i dessa arenor. Många fall är från 13 år och uppåt. Båda kartläggningarna visar en utsatthet hos dem som befinner sig i dessa arenor.

Det finns farhågor att sugardating ökar. Unga tjejer som säljer ett sällskap utifrån dyra gåvor och pengar. De har sedan svårt att säga nej till sex.

Barnarenans protokoll samt andra dokument som tagits fram i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner finns att läsa på www.regionjh.se/samverkan

Utvecklingsområden:

- Verktyg för att identifiera barn och unga som riskerar att utnyttjas i prostitution.
- Individanpassat och varierat utbud av stödinsatser.
- Ungas perspektiv på behoven och lösningar
- God samverkan både avseende stödet till den utsatte parallellt med lagföring av sexköpare.
- Rättsväsendets möjlighet att bedriva spaningsarbete på internet.
- Särskilt sårbara gruppers behov av uppmärksamhet och insatser på gruppnivå.
- Vuxnas involvering i barnens liv på internet - här krävs ett anpassat föräldraskapsstöd.

Enligt statistik från Barnahuset ser vi att unga tjejer 0-14 år är särskilt utsatta för sexuella övergrepp. I Barnahuset statistik är inte polisens ärenden medräknade.

Maria presenterar pornografianvändning och påverkan på sexliv och sexuell hälsa utifrån resultat från norrlänen 2021.

Det är vanligare att män använder pornografi än kvinnor, ca en tredjedel av männen. Och vanligare att yngre personer och HBTQI-personer är frekventa användare av pornografi.

Sammanfattning:

- Cirka två tredjedelar av männen och lite mindre än en tredjedel av kvinnorna använder pornografi.
- Det är vanligare att använda pornografi bland de som är 16–44 år än hos de som är 45–84 år. Störst andel frekventa användare inom gruppen 16-29 år.
- Hbtq+-personer använder pornografi i något större utsträckning än heterosexuellacispersoner.
- Flesta tycker inte att pornografi påverkar sexlivet men det var också vanligt att inte veta om pornografi påverkar sexlivet.
- De som använder pornografi dagligen eller 3–5 gånger i veckan uppger i högre utsträckning att de ofta eller alltid känner så höga krav att prestera sexuellt att det upplevs som ett problem.

BO undersökning visar att unga vill att vuxna samtalar med unga om detta.

Sker också ändring i skolans läroplaner när det gäller sexualitet, samtycke och relationer. Skolorna, BUP och UM har utbildats i SEXIT, ett frågematerial för att fånga upp ungdomar. [Sexit 3.0 Handboken \(vgregion.se\)](#)

Barnarenans ställningstagande:

Barnarenan tackar för en mycket intressant dragning.

§ 42 Logopedverksamheten

Evalena Petersson kan inte närvara men Urban Tirén håller i punkten. Christina Larsson och Kalle Maripuu från elevhälsan Östersund deltar samt Mikael Lec Alsén från BUH.

Vad är det vi gör och inte gör. Var finns glappet?

BUH har 5 logopeder som arbetar med utredning/behandling av kommunikations- och språkstörningar samt ät- och sväljsvårigheter till barn och ungdomar inom habiliteringens målgrupper.

Barnarenans protokoll samt andra dokument som tagits fram i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner finns att läsa på www.regionjh.se/samverkan

Utvecklingsstörning, Autism, rörelsehinder, olika syndrom med funktionsnedsättningar som är omfattande och varaktiga.

Tilläggsuppdrag:

- Ätteam (ät och sväljsvårigheter i huvudsak små barn)
- Rehabteam (Förvärvade hjärnskador)

Barn och elevhälsan i Östersunds kommun beskriver sin verksamhet:

- Enheten Barn- och elevhälsan är en centralt organiserad stödfunktion med uppgift att stödja rektorer, pedagoger, arbetslag, barn och ungdomar samt deras vårdnadshavare genom att bidra med kompetens och insatser kring barn och ungdomars hälsa, lärande och utveckling.
- Barn- och elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande med arbetsinsatser på individ-, grupp och organisationsnivå. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.
- Elevhälsouppdraget regleras i Skollagen (2010:800), 2 kap, §§25–28.
- Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser samt ska främst arbeta hälsofrämjande och förbyggande.
- Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet innebär att stärka eller bibehålla elevers fysiska, psykiska och sociala välbefinnande det kan vara individinriktat, gruppinriktat eller övergripande organisatoriskt.

Elevhälsans logopeduppdrag i kommunerna:

- **Logopederna** i de kommuner inom Jämtland/Härjedalen som har sådana anställda har olika uppdrag och arbetsbeskrivningar.
- Det finns ingen lagstiftning att det ska finnas logopedier inom elevhälsan.
- En stor anledning att man anställt logopedier är för att det är svårt att rekrytera specialpedagoger.
- **Vägledning för elevhälsa** (Socialstyrelsen och Skolverket) beskriver hur elevhälsans arbete kan bidra till en hälsofrämjande skolutveckling och undanröja hinder för en enskilda elevers lärande.

Det är inte alla kommuner som har anställda logopedier då det inte finns någon lagstiftning om det.

Skolläkare som täcker Berg, Bräcke, Strömsund och Östersund ser att det finns barn som faller mellan stolarna mellan regionens logopedmottagning och habiliteringen. De elever som har flera diagnoser men inte kvalar in på habiliteringen faller mellan stolarna och får ingen hjälp. Det tar år av remisser skrivande mellan verksamheterna.

Vi behöver prata ihop oss med vem som gör vad och stötta varandra i dessa ärenden. Vi behöver diskutera med varandra om remisserna. Logopedier ingår inte inom elevhälsan utan finns bara i regionen.

Vi bjuder in Evalena till kommande möte för att få presentation av Logopedmottagningens verksamhet.

Barnarenans ställningstagande:

Barnarenans protokoll samt andra dokument som tagits fram i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner finns att läsa på www.regionjh.se/samverkan

Barnarenan tackar för dragningen.

§ 43 Tilia – ungas beställning till samhället

Teresa

Problembild: Unga kommer sällan till tals. Unga får i bästa fall enbart tycka till om färdiga förslag, framtagna ur ett vuxet perspektiv om vad som tros vara det bästa för unga.

Metoden: att vända på befintliga arbetssätt genom att låta unga formulera **vad** och vuxna **hur**.

Syfte: Att skapa en jämlikt inkludering med beaktning i åldersmaktsordning.

Arbetsätt: Detta genom att låta unga vara de som primärt formar agendan utifrån sina behov, erfarenheter och önskemål.

Unga formulerar **vad**. Vuxna **hur**.

Exempel där metoden använts tidigare

* SOU 2021:34 Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga

* SOU 2017:111 För barnets bästa? Utredningen om tvångsätgärder mot barn i psykiatrisk tvångsvård.

- Nationell samordning och utveckling på området psykisk hälsa (S2015:09), "Ungas beställning till samhället".

- Nationell samordning och utveckling på området psykisk hälsa (S2015:09), "Studenternas beställning till samhället".

- International Initiative for Mental Health Leadership (IIMHL) konferens, 2018 Stockholm. Uppdragsgivare: Folkhälsomyndigheten och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Arbetsätt

De unga fick själva anmäla sig till workshopen som hölls under 2 timmar, digitalt. Frågorna diskuterades i bikupor, som sedan presenterades högt för de andra deltagarna samt personal från Tilia.

Innan- respektive efter enkäter.

Frågeställningar:

- Vad önskar de unga innan de söker vård?
- Vad önskar de unga när de söker vård?
- Vad önskar de unga när de själva får reflektera fritt?

Resultat: Innan en söker vård

Förslag för att höja kompetensen inom psykisk (o)hälsa

1. Öka kunskapen om psykisk hälsa för att normalisera samtalen i hemmiljön från tidig ålder.

2. Öka kunskapen om psykisk hälsa i skolan, genom att integrera det på skolschemat.

"Vi behöver också särskild avsatt tid i skolan, för att normalisera det på rätt sätt, att prata om begreppen psykisk hälsa och psykisk ohälsa. Precis som att vi normaliserar sex och samlevnad, genom att ha särskild avsatt tid för det i skolan."

Barnarenans protokoll samt andra dokument som tagits fram i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner finns att läsa på www.regionjh.se/samverkan

Resultat: När en söker vård

1. Ökad tillgänglighet
2. Samordning och samverkan
3. Bemötande
4. Vårdens uppbyggnad och struktur

“När en kommer fram hamnar man ofta i en kö, då vården behöver prioritera de som mår sämst, vilket är förståeligt. Men det gör det svårt för den som ännu inte hamnat där att man mår så dåligt att man inte prioriteras från vårdens sida, även om en söker stöd i något som inte prioriteras betyder det inte att det inte är för tungt att bära själv. Hade man kunnat få stöd snabbare av något mer lättillgängligt hade det inte behövt bli så allvarligt eller att man försämrades i sitt mående innan en fick stöd.”

Resultat: När en söker vård

1. Möjliggöra att söka till vården digitalt.
  2. Tydlig information om hur en tar sig till vårdenheten.
  3. Möjliggöra digitala besök.
  4. Mindre specifika vårdenheter med snäv åldersindelning.
  5. En samordningscentral för psykisk (o)hälsa som vägleder en till rätt stöd och hjälp samt stöttar en att få sina rättigheter tillgodosedda.
  6. Stödsamtal mellan behandlande tillfällen.
- “Svårt att veta vart en ska vända sig, när en väl behöver hjälp. Dels svårt att veta vad en tillhör till, utifrån att mycket är uppdelat utifrån symtom/diagnos men också ålder.”
7. Införa intervjuer och antagning efter personlighet till utbildningar för vårdande yrken
  8. Utbilda verksamma kring kommunikation gällande psykisk (o)hälsa samt stereotyper om psykisk (o)hälsa.
  9. Möjlighet till samtal med samma person.
  10. Anpassa samtalstillfällen i antal efter den enskilda personen.
  11. Individuell uppföljning efter avslutad behandling.
  12. Tidigare och snabbare stöd.
  13. Erbjuder vårdgaranti inom en månad.

Tilias rapporten i sin helhet, finns med som bilaga 4

Barnarenans ställningstagande:

Barnarenan tackar för en intressant dragning.

§ 44 Uppföljning och planering inför 2022

Jananders Mattson

Pågående ärenden presenterades i balanslistan.

Nya uppdrag från balanslistan

- Avtal Familjecentraler. Skapa en samlad bild av de avtal som finns, och eventuellt revidera dem. Punkten tas med på kommande Barnarena.
- Uppdragsbeskrivning för Barnarenan. Presidiet tar fram en uppdragsbeskrivning för Barnarenan och presenterar på kommande möte.

Förslag mötestider för Barnarenan 2022: 21/2, 30/5, 3/10, 12/12 kl 13.00-16.00.

Barnarenans protokoll samt andra dokument som tagits fram i samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner finns att läsa på www.regionjh.se/samverkan

Barnarenans ställningstagande:

De nya uppdragen läggs till i balanslistan och mötestiderna beslutas.

§ 45 Övriga frågor

Inga övriga frågor

§ 46 Avslut av möte

Ordförande avslutar mötet och välkomnar till nästa Barnarena den 21 februari kl 13.00-16.00.

Bilagor:

1. Psykisk hälsa – uppföljning av 2020 års länsmedel
2. Minimaria - Läns gemensam integrerad verksamhet
3. Kartläggning prostitution och porranvändning
4. Tilia - rapport god och nära vård jämtland härjedalen